

Vlaanderen
is kansrijk opgroeien

Startergids
kleuteropvang
met kwaliteitslabel

Opgroeien

opgroeien.be

Stappenplan voor starters kwaliteitslabel kleuteropvang

Deze handleiding is voor **wie organisator van kleuteropvang met een kwaliteitslabel wil worden**. Wil je een kleuteropvang opstarten? Of heb je al een kleuteropvang, maar nog geen kwaliteitslabel? Je vindt hier een plan van aanpak en de nodige informatie.

INHOUD

5 BELANGRIJKE STAPPEN NAAR HET KWALITEITSLABEL KLEUTEROPVANG:

Stap 1: informeer jezelf uitgebreid en ga op verkenning

- De eerste informatie verzamelen
- Wie gaat gebruikmaken van je opvang?
- Van opvang naar kleuteropvang met kwaliteitslabel
- Kleuteropvang = ondernemen
- Laat je ondersteunen

Stap 2: ontwerp je kleuteropvang

- Het organisatorische aspect
- De toegankelijkheid van de opvang
- De pedagogische werking van de opvang
- Medewerkersbeleid
- Monitoring en evaluatie

Stap 3: werk de kwaliteit van je opvang uit

Stap 4: bereid je start voor

- Ben je organisatorisch klaar om te starten?
- Informeer belangrijke partners
- Het kwaliteitslabel aanvragen

Stap 5: Gestart! En hoe gaat het nu verder?

BIJLAGE: HET FINANCIËLE PLAATJE

- Kosten en uitgaven
- Inkomsten
 - > Ouderbijdrage
 - > Subsidies
- Hulp nodig?

Aan de slag gaan met het kwaliteitslabel kleuteropvang, is als een huis bouwen. Je doet dit niet elke dag en je wil dat het meteen goed zit. Daarom is het van belang om je vooraf goed in te lichten. Wat zijn de doelstellingen en voorwaarden van het kwaliteitslabel? Welke formaliteiten moet ik in orde maken? Wat is de nood aan buitenschoolse opvang in mijn buurt?

We helpen je bij deze vragen graag op weg.

Er zijn vier stappen die je chronologisch volgt:

- 1 Eerst **informeer** je jezelf uitgebreid en ga je op **verkenning**.
- 2 Daarna **ontwerp** je je opvang.
- 3 Je werkt de **kwaliteit** van je opvang uit.
- 4 Vervolgens **bereid** je je start **voor**.
- 5 Tenslotte ga je écht van **start**. Spannend!

STAP 1

Informeer jezelf uitgebreid en ga op verkenning

Vóór je echt aan de slag gaat met het kwaliteitslabel, bekijk je wat er allemaal komt kijken bij een kleuteropvang. Waar ga ik de opvang organiseren? Hoeveel medewerkers ga ik tewerkstellen? Welke voor- en nadelen zijn er verbonden aan het kwaliteitslabel? Kan ik subsidies krijgen? Pas nadat je deze vragen hebt kunnen beantwoorden, kan je de **juiste keuze** maken en je **plannen concreet** uitwerken.

De eerste informatie verzamelen

- Surf naar www.opgroeien.be/boa. Je leest er uitgebreid over het **nieuw decreet buitenschoolse opvang en activiteiten**, welke rol kleuteropvang daarin speelt en de rol van het lokaal bestuur.
- Neem een kijkje bij de [info voor organisatoren buitenschoolse opvang](#). Je vindt hier [de brochure "het kwaliteitslabel kleuteropvang"](#). Verder vind je hier heel wat ondersteunende materialen.
- Bekijk ook het [BOA-inspiratiekader](#). Het decreet buitenschoolse opvang en activiteiten streeft naar meer samenwerking tussen partners. Jouw opvang

staat niet op zichzelf, maar is deel van een lokaal netwerk van opvang en activiteiten. Ga aan de slag met de reflectievragen en methodieken en bekijk de inspirerende praktijkvoorbeelden uit verschillende steden en gemeenten.

Wie gaat gebruikmaken van je opvang?

Je schat vooraf in waar er **nood** is aan opvang en wat die nood precies is (wie, wat, wanneer?). Zo kan je in de volgende fase de plek bepalen waar je wil starten, wie je doelpubliek is, hoeveel kinderen je wil opvangen en op welke momenten je opvang aanbiedt.

Belangrijke partners in deze fase zijn:

- **Het lokaal bestuur.** Zij voeren het beleid rond buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA)* uit. Uiteindelijk beslissen zij op welke manier de subsidies voor BOA worden verdeeld. Beluister hoe zij kijken naar de ontwikkeling van het aanbod kleuteropvang vooraleer je start.
- **Het lokaal samenwerkingsverband BOA**. Dit is een forum waar alle relevante partners rond BOA (opvang, scholen, activiteiten, gezinnen...) samenkomen. Zij maken samen met het lokaal bestuur de doelstellingen van het BOA-decreet waar. Daardoor hebben ze goed zicht op de nood en op het bestaand aanbod tijdens het schooljaar en in de schoolvakanties.
- **Scholen.** Buitenschoolse opvang tijdens het schooljaar is vaak gelinkt aan de werking van een school of enkele scholen. Een samenwerking met hen kan dus betekenisvol zijn. Zij kunnen bovendien goed inschatten welke gezinnen en kinderen nood hebben aan opvang.

* Het lokaal samenwerkingsverband BOA is nog niet overal opgestart. Informeer bij het Lokaal Overleg Kinderopvang of het Huis van het Kind. Zij kunnen je vertellen bij wie of in welk overleg je best je licht opsteekt.

Van opvang naar kleuteropvang met kwaliteitslabel

Organiseer je vandaag al buitenschoolse opvang? Dan is de kans groot dat een heel aantal vragen rond het organisatorische aspect uit deze brochure al beantwoord zijn. Ook heb je vandaag al een publiek dat jouw opvang kent en er gebruik van maakt.

Het zal voor jou vooral van belang zijn om de kwaliteitsvoorwaarden onder de loep te nemen. Dat is stap 3 in deze brochure. Een duik in het [inspiratiekader](#) kan je helpen op zoek te gaan naar nieuwe partners om je opvangaanbod verder te verrijken.

Kleuteropvang = ondernemen

Bij het organiseren van kleuteropvang komen heel wat zaken kijken die van ondernemers worden verwacht: een ondernemingsvorm kiezen, een ondernemingsnummer aanvragen, een ondernemingsplan en een financieel plan maken, overeenkomsten met ouders sluiten, je boekhouding opvolgen ...

Je vindt in de bijlage meer uitleg over het financiële plaatje.

Omwille van de duurzaamheid van de organisatie en je persoonlijke bescherming, is het verplicht dat je **rechtspersoonlijkheid** verwerft.

UNIZO, een ondernemersorganisatie die de belangen van ondernemers behartigt en advies geeft, maakt deel uit van het ondersteuningsnetwerk Mentès. UNIZO kan je helpen bij vragen rond je onderneming.

Meer weten over (sociaal) ondernemen? In deze materialen vind je inspirerende verhalen en tips en tricks van organisatoren kinderopvang en buitenschoolse opvang:

- [SPRUIT](#) neemt je mee in het verhaal van enkele ondernemers in de kinderopvang. Je kan het magazine gratis bestellen.
- In de [film 'Meer dan opvang alleen'](#) volg je het verhaal van 7 vernieuwende ondernemers in de kinderopvang. Je krijgt een verfrissende inkijk in hun kinderopvang.

Laat je ondersteunen

Op zoek naar een extra woordje uitleg, een infosessie of vorming? Deze organisaties zetten zich in om starters op weg te helpen:

- [Infopunt Mentès](#): 02 757 96 90 of infopunt@mentesvzw.be - voor organisatoren die niet afhankelijk zijn van een openbaar bestuur
- [Steunpunt Kinderopvang VVSG](#) - voor publieke organisatoren
- Daarnaast kan je ook terecht bij **Opgroeien** (Kind en Gezin). Contacteer de Kind en Gezin-Lijn voor algemene vragen: 078 150 100 of [via mail of chat](#). Eens gestart, kan je terecht bij je [klantenbeheerder kinderopvang](#).

STAP 2

Ontwerp je kleuteropvang

Nu je goed bent geïnformeerd, kan je je opvang **als een echte architect uittekenen**.

Met alle info en inzichten die je hebt verzameld, denk je na over hoe je alle onderdelen van je opvang vormgeeft. Je toetst dit af bij een ondersteunende partner en het lokaal bestuur en stuurt je plannen waar nodig bij.

De ontwerpfase is vooral een denkfase, met vallen en opstaan. Het doel? Op het einde van al het denkwerk heb je een realistisch plan.

We overlopen de vijf thema's binnen het kwaliteitslabel. Dat zijn als het ware de funderingen en de grote contouren van je opvang. Hoe steviger die zijn, hoe steviger ook het huis dat je erop bouwt. De focus ligt hier op wat je nodig hebt. Hoe je dit vormgeeft en wat de specifieke kwaliteitsvoorwaarden daarbinnen zijn, lees je in de brochure over het [kwaliteitslabel kleuteropvang](#).

Het organisatorische aspect

Een sterke visie

De visie waarmee je je opvang wil organiseren, geeft aan waar jij met je opvang naartoe wil, waar je voor wil staan. Daarom heb je minstens een visie over:

- kinderen in hun vrije tijd, met respect voor de eigenheid van elk kind.
- gezinnen en hoe ze betrokken worden bij de opvang, zowel structureel als in de dagelijkse contacten met begeleiders.
- de plek van jouw aanbod in het globale BOA-aanbod in je gemeente of stad en de samenwerking met andere actoren.

Deze visie is het fundament waarop je je kleuteropvang bouwt. Jouw medewerkers dragen samen met jou deze visie uit. Je visie is niet voor eens en altijd in steen gebeiteld. Ontwikkel de visie met hen en stuur bij waar nodig. Ook feedback van kinderen, gezinnen en partners geeft je visie verder richting.

Een financieel beleid

Is je plan ook **financieel haalbaar**? Het [Startkompas](#) van UNIZO* is dé leidraad om dit na te gaan. Je zal hier even zoet mee zijn. Je maakt eerst een **organisatieplan** (projectvoorstelling, omgevingsanalyse en commercieel plan) op. Op basis daarvan maak je dan je **financieel plan** (investeringen, financiering en kosten). Op het financieel luik gaan we wat dieper in bij de volgende stap.

Is je plan financieel haalbaar? Dan kan je een **timing** opmaken. Wees hierbij realistisch. Volgende vragen kunnen je helpen:

- Koop of huur ik een pand? Kan ik infrastructuur van een partner in de gemeente (multifunctioneel) gebruiken?
- Welke aanpassingen moeten nog gebeuren aan de infrastructuur?
- Kan ik zelf het financieel beheer opnemen? Volg ik hiervoor een opleiding of besteed ik dit uit?
- Welke documenten moet ik nog in orde brengen?
- Moet ik op zoek naar financiële ondersteuning, bijvoorbeeld subsidies?
- Wat zijn de subsidiemogelijkheden bij het lokaal bestuur?

Omring je met een stevig netwerk

Een sterk **netwerk** is onmisbaar. Wat je samen doet, doe je beter! Wie kan je helpen om van je kleuteropvang een succes te maken? Denk aan:

- het lokaal bestuur
- je ondersteuner van Mentes of VVSG
- het lokaal samenwerkingsverband BOA in je stad of gemeente

* Het financieel kompas is ontwikkeld voor de opvang van baby's en peuters. Je kan er ook mee aan de slag voor je kleuteropvang met kwaliteitslabel. Je kiest dan voor 'financieel luik trap 0-1'.

- andere buitenschoolse opvang en vrijetijdsactiviteiten in je buurt
- scholen uit de buurt
- het ondernemersloket
- het team klantenbeheerders bij Opgroeien

Ben je er klaar voor?

Kan je onderstaande vragen **concreet en vlot** beantwoorden? Dan heb je al een belangrijke eerste stap gezet voor de organisatorische uitbouw van je project:

- ☐ Waarom vind je het belangrijk om kleuteropvang met een kwaliteitslabel te organiseren?
- ☐ Wat is jouw organisatiemodel?
- ☐ Is je plan financieel haalbaar?
- ☐ Hoe concreet is je plan al: Heb je een naam voor je opvang? Waar zal je opvang plaatsvinden? Hoeveel plaatsen wil je aanbieden? Wanneer is je opvang open? Wanneer wil je starten?
- ☐ Hoe stem je je aanbod af op ander aanbod van opvang en activiteiten in de stad of gemeente? Hoe zal je samenwerken met sport-, cultuur- en andere vrijetijdsinitiatieven om kinderen een rijke omgeving te bieden?
- ☐ Wie ondersteunt jou als organisator?

Heb je nog niet voldoende een antwoord op al deze vragen? Is iets nog niet duidelijk? Twijfel je nog? Vraag dan advies aan een **ondersteuner bij Mentees of VVSG**. Zij maken samen met jou de inschatting of je klaar bent voor de start.

De toegankelijkheid van de opvang

Nadat je samen met lokale partners de nood aan opvang hebt verkend, kan je inschatten voor wie je opvang gaat organiseren.

Er wordt verwacht dat je een toegankelijke en inclusieve opvanglocatie uitbouwt.

- Wie zal gebruikmaken van je opvang?
- Hoe zal je je aanbod bekendmaken?
- Hoe zal je ervoor zorgen dat iedereen zich welkom voelt?
- Welke drempels zijn er mogelijk voor bepaalde gezinnen? Hoe zal je die vermijden of wegwerken?
- Op wie kan je beroep doen voor ondersteuning rond inclusie en toegankelijkheid?

Afspraken met gezinnen

Goede afspraken maken goede vrienden. Zorg dat gezinnen weten wat ze van jou kunnen verwachten en maak ook duidelijk wat jij van hen verwacht:

- Wat is het aanbod waar gezinnen een beroep op kunnen doen? Denk aan de openingsuren, de prijs voor de opvang, andere kosten, de opvanglocatie(s)...
- Hoe zal je gezinnen over dit aanbod informeren? Welke afspraken zet je op papier?
- Zal je je aanbod digitaal en/of op papier ter beschikking stellen? Hoe zorg je dat mensen die digitaal minder vlot hun weg vinden, bij jou terecht kunnen?
- Hoe ga je factureren? Met welke frequentie?
- Wat doe je als je een aanpassing in je beleid wil doen (bijvoorbeeld: andere openingsuren)?

Een toegankelijke opvang

Zal je opvang toegankelijk zijn voor alle kinderen en gezinnen? Denk aan kinderen met een specifieke ondersteuningsbehoefte, gezinnen in kansarmoede, anderstalige kinderen...

In het inspiratiekader vind je binnen het thema 'toegankelijkheid' heel wat relevante informatie, tips en methodieken hier rond.

De pedagogische werking van de opvang

In dit luik bepaal je hoe jouw kleuteropvang op een kwaliteitsvolle, veilige en gezonde manier vorm zal krijgen.

- Je opvang vindt plaats in de vrije tijd van kinderen. Het is een plaats waar **interesses, mogelijkheden en talenten** van alle kinderen opgepikt en aangesproken worden. Welke speelmogelijkheden en ontplooiingskansen bied je aan? Hoe zorg je dat kinderen kunnen kiezen?
- **Begeleiders** gaan kwaliteitsvolle interacties aan met de kinderen om het welbevinden, de betrokkenheid en verbondenheid tussen de kinderen te bevorderen. Per begeleider zijn er maximaal 18 kinderen*.
- Je biedt een **gezonde omgeving** aan, die inspeelt op de verwachtingen van kinderen over de invulling van hun vrije tijd. Kinderen kunnen zowel binnen als buiten spelen.

Dit is een heel beknopte omschrijving van wat je nodig hebt. Waaraan je pedagogisch beleid verder moet voldoen, lees je in de brochure kwaliteitslabel.

- Is het duidelijk hoe je jouw kleuteropvang op een **kwaliteitsvolle, veilige en gezonde** manier zal kunnen organiseren?
- Heb je een goed idee van de **leefwereld van kleuters**? Wat boeit hen? Wat gebeurt er op de kleuterschool? Wat gebeurt er in hun vrije tijd?
- Is je **infrastructuur** afgestemd op de noden van de kinderen?
- **Deel** je je infrastructuur met een andere organisatie? Zijn de nodige afspraken gemaakt?

* Opgelet: voor de gezinsopvang is dit maximaal 14 kinderen.

Medewerkersbeleid

Medewerkers staan in voor je dagelijkse werking. Zij staan in nauw contact met de gezinnen en kinderen.

- **Hoeveel en welk soort medewerkers** heb je nodig in je team? Denk aan een verantwoordelijke, begeleiders, logisitieke medewerkers...
- Hoeveel begeleiders zijn er nodig voor de groep kinderen die je wil opvangen?
- Wie kan de rol van verantwoordelijke opnemen? Zie je jezelf als **coach** voor een team?
- Zijn er goede en duidelijke **afspraken** met je team? Wanneer maak je ruimte voor teamoverleg?
- Wie maakt de **werkplanning** op?
- Hoe neem je de medewerkers mee in jouw **visie**?
- Zit de **verstandhouding** goed tussen jou en de medewerkers, en tussen de medewerkers onderling?
- Hoe zal je je medewerkers **ondersteunen** en verder professionaliseren?

Hoe ga je medewerkers **werven, aanstellen en vergoeden**?

- Werk je met werknemersstatuut, vrijwilligers, samenwerking met VDAB...?
- Zorg dat alles wettelijk geregeld is (arbeidsovereenkomst, ongevallenverzekering, aangifte bij de RSZ...)
- Kan je samenwerken met partners (school, VDAB, opleidingen) om nieuwe medewerkers te vinden?

De begeleiders van de kinderen moeten over **specifieke competenties** beschikken. Hierover lees je meer in de brochure kwaliteitslabel kleuteropvang.

Monitoring en evaluatie

Monitoring en evaluatie vormen een belangrijk deel van je kwaliteitsbeleid. Door regelmatig de noden en ervaringen van kinderen, gezinnen en medewerkers in kaart te brengen, kan je aan de slag om je werking te verbeteren. Zorginspectie zal tijdens een inspectiebezoek nagaan of je hiervoor voldoende inspanningen levert.

Je verzamelt gaandeweg heel wat informatie over de gebruikers en medewerkers in de opvang. Maar wat precies doe je met die kennis?

- Hoe houd je zicht op de ervaringen van kinderen, gezinnen en je medewerkers? Hoe ga je aan de slag met gekregen **feedback**?
- Hoe ga je om met **klachten**?
- Wat doe je als er een situatie zich voordoet waarbij de **fysieke of psychische integriteit** van een kind of medewerker wordt geschonden?
- Hoe ga je **persoonsgegevens** verwerken?

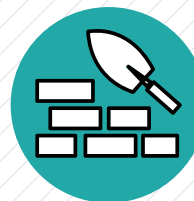
STAP 3

Werk de kwaliteit van je opvang uit

In stap 2 maakte je kennis met de 'fundamenten' van je opvang: de basiselementen die je nodig hebt en waarop je opvang steunt. Jij kiest ervoor om een kwaliteitslabel kleuteropvang te behalen. Proficiat! Dat betekent dat je aan specifieke **kwaliteitsvoorwaarden** op die vijf gebieden moet voldoen. Je moet nu dus beslissen hoe je je huis verder gaat afwerken...

De kwaliteitsvoorwaarden zijn uitgebreid in [de brochure](#) en in de [regelgeving](#) beschreven. Het zijn de doelstellingen die je moet behalen, zodat kinderen en gezinnen terecht kunnen in **een veilig nest**. Je bent als organisator, samen met je medewerkers, aan zet om te bepalen hoe je deze doelstellingen haalt. Elke kleuteropvang kan op zijn manier aan deze doelstellingen voldoen.

Besteed de nodige tijd aan het doorlopen van de verschillende kwaliteitsvoorwaarden. Ga telkens na of je er aan kan voldoen en op welke manier. Toets dit ook af met de visie die je ontwikkelde in stap 2. Kom je er niet uit of twijfel je, dan kan je een beroep doen op een ondersteuner (zie hoger onder stap 1).

STAP 4

Bereid je start voor

Je plannen zijn zorgvuldig uitgewerkt: je hebt een visie, een realistisch ondernemingsplan, zicht op je kwaliteit en een timing. Nu kan je aan het werk om je kleuteropvang met kwaliteitslabel te bouwen.

Ben je organisatorisch klaar om te starten?

- Heb je een **ondernemingsnummer** en - afhankelijk van de gekozen organisatievorm - de nodige vereisten (statuten, bestuurderslijst, ...) in orde gebracht? Heb je een goed contact met je **ondernemingsloket**?
- Heb je de nodige **verzekeringen** (burgerlijke aansprakelijkheid, ongevallen kinderen en begeleiders, brandverzekering)?
- Beschik je over een (gunstig) **uittreksel uit het strafregister** voor jezelf en alle andere medewerkers?
- Heb je een **reglement** waarin alle praktische afspraken met de gezinnen zijn opgenomen? Beschik je over **voorbeelddocumenten** voor de overeenkomst met de ouders, het aanwezigheidsregister en de inlichtingenfiche?
- Klopt het **financieel plaatje** van je project nog altijd? Kan je meevolgen met je boekhouder?
- Als dit voor jou van toepassing is: ben je in orde met de **voedselveiligheid** (FAVV) en **SABAM**?

Informeer belangrijke partners:

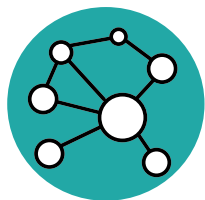
Je bent verplicht het lokaal bestuur in te lichten dat je een kwaliteitslabel zal aanvragen.

Denk daarnaast aan

- de **gezinnen en kinderen**: werk je met een folder, een website en/of sociale media? Wat wil je aan je toekomstige gebruikers vertellen? Kreeg je al positieve reacties?
- de **omgeving** van je opvang: de school, andere opvanginitiatieven of vrijetijdsorganisaties. Kennen zij jouw werking? Hoe kunnen zij die mee bekendmaken?
- het **lokaal samenwerkingsverband** of het Huis van het Kind? Ondersteunen zij jouw initiatief?
- je ondersteuner. Heb je een **ondersteuner** bij wie je terecht kan voor pedagogisch advies en met andere vragen over je werking?

Het kwaliteitslabel aanvragen

Doorloop de [procedure](#) voor een aanvraag kwaliteitslabel kleuteropvang. Je kan voor één of meerdere opvanglocaties in een stad of gemeente het kwaliteitslabel aanvragen.

STAP 5

Gestart! En hoe gaat het nu verder?

Je kwaliteitslabel van Opgroeien viel in de bus, je infrastructuur staat te blinken, je team staat in de startblokken, je website wordt druk aangeklikt ... Je bent helemaal klaar om je eerste kleuters op te vangen. Proficiat!

En toch: er blijft werk aan de winkel. Elke dag opnieuw werk je met kinderen en ouders, hou je de opvang veilig, coach je je team, hou je je financiën in het oog en bouw je je netwerk verder uit. Je groeit door de dingen die goed gaan, je leert van wat minder goed loopt.

Hoe houd je de vinger aan de pols?

- Ook na je start zal je merken dat je nog **vragen** hebt. Aarzel niet om raad te vragen binnen je netwerk.
- Wie is je ondersteuner bij Mentos of VVSG?
- Blijf mee met de nieuwste info over de sector, zoals nieuwe regels, vormen, interessante literatuur ... Schrijf je in op:
 - > de [nieuwsbrief Kinderopvang van Kind en Gezin](#)
 - > de [inspiratieprikkel van 't OpZet](#)
- Of je **pedagogisch** goed bezig bent, weet je door de tevredenheid bij de kinderen te meten. Op www.opgroeien.be/boa vind je bij [Tevredenheid kinderen](#) enkele tools (ZiKo en BIBO) om de tevredenheid te meten.
- Hou je je **medewerkers** tevreden? Welke bijkomende vorming kan je hen aanbieden?
- Blijft je kinderopvang **financieel** gezond? Hou je rekeningen in het oog en spreek geregeld met je boekhouder.

Zit je focus goed?

- ☐ Ik evalueer regelmatig mijn **werking**, samen met mijn team en de kinderen. Ik analyseer elk onderdeel, trek de nodige besluiten en tracht om de mindere punten te verbeteren.
- ☐ Ik volg geregeld **vormingen** over nieuwe zaken of om iets te leren waar ik minder goed in ben. Ik heb oog voor de nood aan vorming in mijn team en bied hen de kans om zich bij te scholen.
- ☐ Ik communiceer goed met **ouders en kinderen**. Ik ga aan de slag met positieve en negatieve feedback en laat hun dat ook weten.
- ☐ Ik heb een goed contact met de **buurt**, met het **lokaal bestuur en het lokaal samenwerkingsverband**.
- ☐ Ik heb een goed contact met de **partners** waarmee ik samenwerk (bijvoorbeeld: met wie ik infrastructuur deel of met wie me ondersteunt bij de opvang van een kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte).
- ☐ Ik heb een goede verstandhouding met mijn **klantenbeheerder** bij Opgroeien. Ik aarzel niet om contact op te nemen als ik met een vraag of een probleem zit.
- ☐ Ik laat me **inspireren** door het BOA-inspiratiekader en andere materialen zoals de inspiratieprikkel van 't OpZet, het magazine Kindertijd van VBJK of het Vakblad Kinderopvang.
- ☐ Ik houd mijn **boekhouding** goed bij en hou in het oog dat mijn opvang financieel gezond blijft.
- ☐ Ik voel me goed in mijn vel. Ik weet hoe ik moet **omgaan met stress**. Kritiek beschouw ik als een leerpunt.

BIJLAGE

het financiële plaatje

In het stappenplan hierboven gaven we al aan dat je vooraf goed moet inschatten of je plannen financieel haalbaar zijn. Je weegt de kosten, uitgaven en inkomsten nauwkeurig tegen elkaar af en zorgt dat de balans altijd goed zit. Een kwaliteitsvolle opvang en een financieel gezonde opvang gaan hand in hand.

Over de financiële kant van de kleuteropvang in het algemeen lees je meer op de [website van UNIZO](#). Het [Startkompas](#) geeft een gedetailleerd overzicht van alle mogelijke kosten, uitgaven en inkomsten. Je kan er zelf mee aan de slag voor jouw project.

Kosten en uitgaven

Net zoals in elke andere onderneming heb je vaste en variabele kosten:

- **Vaste kosten** zijn kosten die op vaste tijdstippen (maandelijks, per kwartaal, jaarlijks) terugkeren. Denk aan: huur, energie, verwarming, verzekeringen, sociale bijdragen, internet en telefoon, afval, lonen, belastingen, ...
- **Variabele kosten** hangen af van het aantal kinderen dat je al dan niet hebt opgevangen. Denk aan: voeding, spelmateriaal, vervoer, ...

De grens tussen vaste en variabele kosten is in de praktijk niet altijd zo scherp. Als je meer kinderen opvangt, kunnen ook bepaalde vaste kosten meestijgen. Je hebt meer personeel nodig, je moet meer ruimtes verwarmen of je moet een extra ruimte erbij huren.

Verder zijn er ook **investeringen**. Dit zijn duurdere aankopen die meerdere jaren zullen meegaan. Deze kosten kan je afschrijven. Dat wil zeggen: je brengt ze gedurende een langere periode - meestal een aantal jaren - als vaste kost in rekening. Investerings zijn bijvoorbeeld: de aankoop van een gebouw en meubilair, de aankoop van een busje om de kinderen te vervoeren, de aankoop van een computer en een smartphone, de aankoop van een koelkast en een wasmachine, ...

Tenslotte heb je wellicht ook een of meerdere **leningen** lopen om je investering te kunnen betalen. Het spreekt voor zich dat je de afbetaling van deze lening ook meeneemt in je financieel plan.

Inkomsten

Je inkomsten in de kleuteropvang zijn je **ouderbijdragen** en je eventuele subsidies.

Je ouderbijdragen kan je zelf bepalen. Je bent daarbij verplicht ook een beleid rond sociale tarieven uit te werken. Welke factoren spelen een rol bij het vastleggen van je ouderbijdrage?

- Je **kosten en uitgaven**. Je zorgt ervoor dat je ouderbijdragen die kosten dekken. In boekhoudtermen is dit 'break-even'.
- Je **subsidies**. Met subsidies kan je een deel van je kosten betalen en je ouderbijdrage lager houden.
- De **grootte van je opvang**. Hoe meer kinderen je opvangt, over hoe meer ouderbijdragen je de vaste kosten kan spreiden.
- Je **doelpubliek**. In een buurt met veel kwetsbare gezinnen, kan je geen hoge prijzen vragen. Je kan werken met een vast sociaal tarief of een tarief afhankelijk van het inkomen. Hoe dan ook is het belangrijk dat je opvang toegankelijk is voor alle gezinnen.
- Je **concurrenten**. Vraag jij een prijs die een stuk hoger ligt dan die van gelijkaardige opvang in je buurt? Dan is de kans kleiner dat ouders je opvang verkiezen. Om nodeloze concurrentie te vermijden, kan je binnen het lokaal samenwerkingsverband een gezamenlijk prijsbeleid afspreken.

Ouderbijdrage

Leg je **ouderbijdrage en de betalingswijze** duidelijk vast in de overeenkomst met elk gezin en zorg ervoor dat er op tijd wordt betaald. Weet je wat je moet of kan doen bij wanbetaling? Hou er ook rekening mee dat kinderen kunnen ziek worden en op vakantie gaan. Dan kan je uiteraard geen ouderbijdrage innen. Misschien kan je op die momenten andere kinderen opvangen. Hierover kan je afspraken maken met het lokaal samenwerkingsverband.

Subsidies

Een deel van de **subsidies** van het lokaal bestuur, gaan naar kleuteropvang met een kwaliteitslabel. Licht je hierover in bij het lokaal bestuur: kan je subsidie krijgen? Wat zijn de voorwaarden? Vanaf wanneer? Hoeveel bedraagt ze? Hoe wordt ze uitbetaald?

Naast de subsidies van het lokaal bestuur kan je misschien elders subsidies sprokkelen. Of je kan samenwerken met bedrijven of zorginstellingen op voorwaarde dat zij in je kosten delen. Daarvoor kan je terecht in de [subsidiedatabank van het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen](#) (VLAIO).

Hulp nodig bij het financiële plaatje?

Zijn financiële zaken niet heel erg je ding? Vraag dan op tijd en stond raad aan je **ondernemersloket of bij UNIZO**.

Je kan ook een **boekhouder** nemen die alles voor jou opvolgt en je advies geeft om bij te sturen waar nodig. Zorg dus dat je een goed contact hebt met je boekhouder.

Verantwoordelijke uitgever

Bruno Vanobbergen
Waarnemend administrateur-generaal Opgroeien
Hallepoortlaan 27
1060 Brussel

Meer informatie

opgroeien.be/boa